

Όπωςδήποτε, τό μέτωπο τῆς κουλτούρας δέν πρέπει νά εἶναι ἔξω ἀπό τά ἐνδιαφέροντά μας, ἀπεναντίας ἀποτελεῖ τήν καλύτερη περίπτωση στίς σημερινές συνθηκῆς προβολῆς τῆς ἰδεολογίας μας καί διαπαιδαγώγησης τῶν ἀγωνιστῶν, καί εἰδικότερα τῆς νεολαίας.

Μέ τή σταθερή πίστη ὅτι ὑπηρετοῦμε τήν ἀλήθεια, τό λαό καί τήν ἀδάμαστη νεολαία μας, ἐμψυχωνόμαστε στόν ἀγώνα γιά τήν τελική νίκη.

Γιά μιὰ Νέα Ἑλληνική Ἀριστερά μετά τό Πολυτεχνεῖο

Παρίσι, 20 Φεβρουαρίου 1974

1

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ

Ἄν τό στρατιωτικό πραξικόπημα στήν Ἑλλάδα δέν στάθηκε ἀπλῶς καί μόνον ἕνας συνήθης χειρισμός τῆς ἀμερικανικῆς πολιτικῆς, γιά νά σταθεροποιήσει καί νά ἐνισχύσει τίς θέσεις ἐξάρτησης στή χώρα μας –στό πλαίσιο πάντα τῆς γενικῆς ἐπιθετικῆς πολιτικῆς της, καί ἰδιαίτερα μπροστά στήν προοπτική μιᾶς ἀνοιχτῆς ἀναμέτρησης στή Μέση Ἀνατολή–, ἀλλά ὑπῆρξε μιὰ διαλεκτική συνέπεια τῆς ὕστατης φάσης, μιᾶς βαθύτατης καί πολύχρονης κρίσης, πού μπλοκάριζε τόν οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό καί πολιτικό ἐκσυγχρονισμό τῆς χώρας, τόν ἐκδημοκρατισμό τῆς δημόσιας ζωῆς, τήν ἐσωτερική πολιτική εἰρήνευση καί τήν ἐθνική ἀνεξαρτησία –καί πού τό ξεπέρασμά της, ἀκριβῶς, θά ἀμφισβητοῦσε ἀνοιχτά ὄχι μονάχα τό βαθμό, ἀλλά μακροπρόθεσμα καί αὐτή τήν ἴδια τήν ὑπόσταση τῆς ἐξάρτησης καί τῶν ἐσωτερικῶν της στηριγμάτων–, τότε δέν ἦταν ἡ στρατιωτική δικτατορία ἡ μορφή διακυβέρνησης πού θά μπορούσε νά δώσει διέξοδο στήν πολυσύνθετη καί ὀξύτατη ἐθνική κρίση καί λύσεις, ἔστω ἀνασταλτικοῦ χαρακτήρα, στά τεράστια οικονομικά, κοινωνικά καί ἐθνικά προβλήματα τοῦ λαοῦ.

Ἦταν, ἀντίθετα, ἡ τελευταία ἐπιλογή πού εἶχε ἀπομείνει στά χέρια τῆς ἐξάρτησης, τῶν ξενοκίνητων καί πιά ἀδίστακτων μηχανισμῶν τῆς ὑποτέλειας καί τῆς ἀντιδραστικότερης μερίδας τῆς πολιτικῆς καί οικονομικῆς ὀλιγαρχίας, γιά νά κρατήσουν, μέ κάθε μέσο, τά ξεπερασμένα καί κλονισμένα δομικά καί θεσμικά πλαίσια ἐξουσίας, ὅταν πιά τά πε-

ριθώρια έλιγμων για μιá προσωρινή ανασταλτική αντιμετώπιση τών προβλημάτων είχαν εξαντληθεί και κάθε εναλλακτική πολιτική λύση στο παιχνίδι τής ύποτέλειας –Ιουλιανά, κυβερνήσεις άποστατών 1965-1967– είχε όριστικά χρεοκοπήσει, είχε κλονίσει τό κύρος τής εξάρτησης και τοῦ παλαιού πολιτικοῦ κατεστημένου και είχε όξύνει τό χαρακτήρα τής ταξικῆς πάλης πού, μέ τή ριζοσπαστικοποίηση όλοένα και περισσότερων κοινωνικῶν στρωμάτων και μέσα από τό δημοκρατικό άνοιγμα Παπανδρέου, όλο και άπλωνε, βάθαινε και κορυφώνταν.

2

Τά έφτά σχεδόν χρόνια στυγνῆς δικτατορικῆς διακυβέρνησης από τό νέο άμερικανικό κατεστημένο τών στρατιωτικῶν απέδειξαν καθαρά και έκαναν κοινή συνείδηση τόν νομοτελειικό χαρακτήρα τής παραπάνω προβληματικῆς.

Η κυρίαρχη αντίφαση ανάμεσα στή φύση τής έξουσίας και τή φύση τών προβλημάτων πῆρε, σήμερα, άξεπέραστες διαστάσεις. Οί νέοι φορεῖς τής ξένης εξάρτησης δέν κατάφεραν, όπως ἦταν φυσικό, ούτε και αυτοί να δώσουν λύσεις και προοπτική στά τεράστια προβλήματα τοῦ λαοῦ και τής χώρας. Στά παλιά προβλήματα, πού διογκώθηκαν και όξύνθηκαν έως τίς έσχατες συνέπειές τους, έπισωρεύτηκαν τώρα καινούργια. Οί αντιθέσεις πῆραν πλέον χαρακτήρα έκρηκτικό και άμετάθετο.

Η ανέκαθεν έξαρτημένη έλληνική οικονομία, μέ τήν ασύδοτη και άλόγιστη εισροή τών βορειοαμερικανικῶν και πολυεθνικῶν κεφαλαίων, τούς ληστρικούς όρους έκμετάλλευσης και τίς ασύμφορες μορφές επενδύσεων –τουριστικές επενδύσεις, ανάπτυξη επιχειρήσεων συναρμολόγησης εισαγομένων από τό έξωτερικό βιομηχανικῶν προϊόντων, επιχειρήσεις συγκέντρωσης και τυποποίησης τής άγροτικῆς παραγωγῆς, οίκοδομικός όργανισμός κ.λπ.– έγινε τώρα περισσότερο έξαρτημένη από τά ξένα μονοπώλια και πῆρε μορφή σχεδόν άποικιακή.

Ό δείκτης τής γεωργικῆς παραγωγῆς μειώθηκε επικίνδυνα, βάθυναν οί ανισότητες στήν κατανομή τοῦ έθνικοῦ εισοδήματος, αύξήθηκαν οί στρατιωτικές δαπάνες και τά μυστικά κονδύλια για τή δημόσια ασφάλεια και τήν προπαγάνδα –σέ βάρος φυσικά εκείνων τής παιδείας και τών κοινωνικῶν ύπηρεσιῶν–, και κάθε προοπτική τής ελληνικῆς οικονομίας για αύτόνομη βιομηχανική ανάπτυξη μπλοκαρίστηκε συνειδητά.

Η οικονομική κρίση πού συγκλονίζει σήμερα τή χώρα –πέρα από συνέπεια τής γενικότερης ένδοκαπιταλιστικῆς κρίσης πού ξεπήδησε από τούς ένδοκαπιταλιστικούς άνταγωνισμούς και τήν προσπάθεια τοῦ βορειοαμε-

ρικών κεφαλαίου νά διατηρήσει τόν κυριαρχικό του ρόλο στόν καπιταλιστικό κόσμο– εἶναι ἀποτέλεσμα, ἀκριβῶς, τῶν βαθύτατων ἀντιφάσεων πού ἔχουν ἐπιβάλλει τά ξένα μονοπώλια καί ἡ ντόπια ὀλιγαρχία στήν ἐθνική οἰκονομία τῆς χώρας καί στό λαό –οἰκονομία πού χρόνια τώρα τανταντεύεται ἀνάμεσα στήν ἀνάπτυξη καί τήν ὑπανάπτυξη–, τουλάχιστον ὅσον ἀφορᾷ τό μέγεθος καί τήν ποιότητα τῆς κρίσης, πού ἔχει ξεπεράσει –καί ἔχει ξεπεράσει κατά πολύ– τά κοινά εὐρωπαϊκά ἐπίπεδα.

Στό κοινωνικό ἐπίπεδο, τό ρεῦμα τῆς ἀστυφιλίας διογκώνεται ἐπικίνδυνα καί τό φαινόμενο τῆς ἐργατικῆς μετανάστευσης στό ἐξωτερικό δέν παρουσιάζει καμιά προοπτική ἀνακοπῆς, ἀκόμα καί στήν περίοδο ἐκείνη πού ἡ εἰσαγωγή ξένων κεφαλαίων εἶχε δημιουργήσει κάποια προσωρινή ζήτηση ἐργασίας καί εἶχε χρησιμοποιηθεῖ καί ἐργατικό δυναμικό ἀπό τίς ἀφρικανικές χώρες μέ χαμηλά μεροκάματα. Ἡ ὀξύτητα τῶν κοινωνικῶν ἀντιθέσεων καί ἀνισοτήτων ἀντανακλάται στίς βαθιές ἀνακατατάξεις στήν κοινωνική σύνθεση, πού ἐκφράζονται μέ τή δημιουργία ἐνός νέου προνομιοῦχου στρώματος –τῶν ἀξιοματικῶν– καί μέ τήν προλεταριοποίηση τῶν διανοομένων καί πλατιῶν μικροαστικῶν καί μεσαίων στρωμάτων.

Στόν τομέα τῆς κουλτούρας, τῶν τεχνικῶν καί τῆς ἐκπαίδευσης, ἡ βαθύτατη σύγκρουση πού συμβαίνει, μέ συνέπεια διαλεκτική, ἀνάμεσα στό σκοταδισμό καί τήν ἀλλοτρίωση ἀφενός καί τήν ἀναγκαιότητα ἐνός πολυπλευροῦ καί πολυδιάστατου ἐκσυγχρονισμοῦ ἀφετέρου ἐκφράζεται μέ πάμπολλους τρόπους: μέ τίς ἀτέλειωτες διώξεις καί τήν ἀκούσια ἢ ἐκούσια μετανάστευση τοῦ πιό σημαντικοῦ δυναμικοῦ τῆς ἐπιστήμης, τῆς σκέψης καί τῆς κουλτούρας τῆς χώρας, μέ τό φίμωμα τοῦ Τύπου, μέ τή λογοκρισία καί τίς ποικίλες ἀπαγορεύσεις στήν κυκλοφορία τῶν βιβλίων, στό θέατρο καί στόν κινηματογράφο, μέ τή δίωξη τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψης καί τῆς ἐκφρασης, μέ τήν ἐπιστροφή σ' ἓνα μεσαιωνικό ἐκπαιδευτικό σύστημα, μέ τήν ἀθρόα φοιτητική μετανάστευση στό ἐξωτερικό, μέ τήν ἐπίμονη προσπάθεια πού καταβάλλει ἡ στρατιωτική δικτατορική κυβέρνηση καί ὅλο τό πλέγμα τῆς ἐξάρτησης νά ἀλλοιώσουν τό χαρακτήρα τῆς ἐθνικῆς λαϊκῆς κουλτούρας καί νά τήν ἀντικαταστήσουν μέ ὑποπροϊόντα κουλτούρας ἀμερικανικῆς προέλευσης καί μιᾶ ἀσύδοτη προπαγάνδα γκαϊμπελικοῦ χαρακτήρα· προπαγάνδα καί «κουλτούρα» πού τρέφουν τό ψευτοαίσθημα, τό ναρκισσισμό, τόν ἀτομικισμό, πού ἀλλοτριώνουν καί φοβίζουν τό δειλό καί ἀνεύθυνο ζῶο.

Ἡ ξένη ἐξάρτηση ἐκφράζεται μέ τόν μόνιμο ἐλλειμενισμό τοῦ Ἑκτου Στόλου στόν Πειραιά καί τή μόνιμη ἐγκατάσταση χιλιάδων Ἀμερικανῶν

στρατιωτικῶν στήν περιφέρεια Ἀττικῆς, μέ τήν ἐνίσχυση τῶν πυραυλικῶν βάσεων σέ ὅλα τά σημεῖα τῆς χώρας, μέ τήν προδοτική καί προβοκατόρικη πολιτική ἀπέναντι στήν Κυπριακή Δημοκρατία καί τόν ὑπεύθυνο, ἄμεσο καί καθοριστικό χειρισμό τῶν προβλημάτων τῆς ἐσωτερικῆς καί ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς ἀποκλειστικά καί μόνον ἀπό τούς Ἀμερικανούς. (Ἡ ἀνάιμακτη πτώση τοῦ πανίσχυρου Παπαδόπουλου, πού ὅπως εἶναι γνωστό διέθετε δικά του ἀφοσιωμένα στρατιωτικά τμήματα, εἶναι μιά ἀκόμα ἀπόδειξη, μετά τήν περίπτωση Καραμανλῆ καί τόσες ἄλλες, γιά τό ποιός ἔχει τελικά τόν τελευταῖο καί ἰσχυρό λόγο ἀκόμα καί στίς ἐσωτερικές πολιτικές μεταβολές τοῦ τόπου.) Μέ δυό λόγια, ἡ διάσταση ἀνάμεσα στήν ἐθνική ἀνεξαρτησία τῆς χώρας καί τήν ξένη ἐξάρτηση ἔχει πάρει χαρακτήρα ἐκρηκτικό καί ἡ ξένη ἐπέμβαση καθαρά ἀποικιοκρατική μορφή.

Σήμερα, ὅσο ποτέ ἄλλοτε, ἔγινε φανερό πώς ἡ ἀνεκαθεν ἐξαρτημένη ἀπό τούς ξένους Ἑλλάδα πέρασε σέ κάποιου εἴδους ἀποικιοκρατική ἐξάρτηση, σ' ὅλα τά ἐπίπεδα καί τίς ἐκφράσεις ζωῆς: ἐθνικό, πολιτικό, οἰκονομικό, κοινωνικό καί πολιτιστικό. Καί εἶναι αὐτός ὁ θεμελιακός λόγος πού νομοτελειακά τήν ἐμποδίζει νά ξεπεράσει τίς χαοτικές ἀντιθέσεις πού τήν συγκλονίζουν καί νά προχωρήσει σέ ἀποφασιστική λύση τῶν πολύπλοκων καί τεράστιων προβλημάτων της.

3

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΤΟΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΑΚΟ ΑΓΩΝΑ

Ἡ ἀμετάθετη καί ἀσυμφιλίωτη ἀντίθεση τῆς συντριπτικῆς πλειονότητας τοῦ λαοῦ πρός τό καθεστώς ἔχει πρωταρχικά καί κατά κύριο λόγο, συνειδητά ἢ καί ἀσυνειδήτα, τή λογική βάση της σ' αὐτόν ἀκριβῶς τόν ἀντικειμενικό συντελεστή πού προσδιορίζεται ἀπό τή μορφή τῆς ἐξάρτησης καί τοῦ πλέγματός της.

Πρός τήν κατεύθυνση αὐτή καί γιά τήν παγίωση, εὐθύς ἐξαρχῆς καί χωρίς ταλαντεύσεις, μιᾶς ἀνοιχτῆς καί σταθερῆς διάστασης λειτουργήσαν ἐξάλλου καί οἱ ὀξύτατες καί συνεχῶς διογκούμενες ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στό παλιό πολιτικό καί ὀλιγαρχικό κατεστημένο καί τή νέα φρουρά τοῦ πλέγματος τῆς ἐξάρτησης. Ἀντιθέσεις πού ἔχουν τίς ρίζες τους στά χρόνια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καί πού ὠστόσο –πέρα ἀπό τόν στενά ἐθνικό καί ὑποκειμενικό χαρακτήρα τους– δέν μποροῦν ν' ἀπομονωθοῦν ἀπό τούς νόμους τῆς γενικότερης νεοκαπιταλιστικῆς καί νεοϊμπεριαλιστικῆς

ανάπτυξης και τίς διαδικασίες τῶν ἐνδοϊμπεριαλιστικῶν ἀνταγωνισμῶν, καί εἰδικότερα ἀπό τούς καθοριστικούς προσδιορισμούς τῆς τελευταίας ἐνδοκαπιταλιστικῆς κρίσης ἀνάμεσα στό βοραιοαμερικανικό καί τό εὐρωπαϊκό κεφάλαιο. (Κρίση δολαρίου, κρίση πετρελαίου, κρίση ἐνιαίας πολιτικῆς στό Μεσανατολικό, ἀποδεσμευτικές τάσεις στό ἐσωτερικό καθεστῶς τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας κ.λπ.)

Ὡστόσο, αὐτή ἡ λαϊκή ἀντίθεση δέν ἔγινε κατορθωτό νά μετασχηματιστεῖ σέ ἐνεργητική ἀντίσταση. Καί τοῦτο γιατί ὅλοι οἱ πολιτικοί σχηματισμοί τῆς χώρας πού ἐξέφρασαν τό πρῶτο πλέγμα τῆς ἀντίστασης δέν ἔδωσαν σωστό προσανατολισμό στόν ἀντιστασιακό ἀγῶνα. Οὔτε ὄρισαν ὡς πρῶτο καί κύριο στόχο τους τήν ἐξάρτηση οὔτε χάραξαν μιά συνεπῆ κοινωνική προοπτική γιά τά μεταγενέστερα στάδια τῶν πολιτικῶν νεοελληνικῶν ἐξελίξεων, γιατί:

- 1) Οἱ ἀστικές πολιτικές δυνάμεις δέν ἀπέβλεπαν καί δέν ἀποβλέπουν στό τέλος τῆς ἐξάρτησης, πού θά εἶναι καί τό δικό τους τέλος, ἀλλά στόν ἐξωραϊσμό της καί στή συμμετοχή τους στήν ἐξουσία τοῦ πλέγματος.
- 2) Οἱ ἀριστερές παραδοσιακές δυνάμεις δέν συνδέσανε σωστά τόν ἀντιδικτατορικό ἀγῶνα μέ τόν ταξικό του συντελεστή καί ἐκτίμησαν λαθεμένα τό προτσές γιά τή δημοκρατική-σοσιαλιστική ἀλλαγῆ, σάν νά μὴν περνοῦσε καίρια ἀπό τήν καταστροφή τῆς ἐξάρτησης καί τοῦ πλέγματός της. Ἔτσι, δέν κατόρθωσαν νά δημιουργήσουν πραγματικές συμμαχίες μέ τίς ἀντιστασιακές ὀργανώσεις ἀστικῆς προέλευσης καί μέ τόν καιρό ἀπογυμνώθηκαν ἀπό τή λαϊκή ὑποστήριξη καί συμμετοχή.

Οἱ λαϊκές μάζες, βαρυμένες ἀπό τίς φρικτές ἐμπειρίες τῶν ἐμφυλίων πολέμων καί τό δυσμενές πλαίσιο τῶν διεθνῶν συνθηκῶν, δυσπίστησαν γιά τό τίμημα τῆς θυσίας καί ἀπομόνωσαν τήν ὀργανωμένη ἀπό τούς παραδοσιακούς φορεῖς ἀντίσταση. Ἀλλά δέν συμβιβάστηκαν. Περίμεναν, ὀργάνωναν καί οἰκοδομοῦσαν τίς νέες δυνάμεις πού θά ἐξέφραζαν μιά καινούργια στρατηγική, τῆς σύγκρουσης καί ὄχι τῆς προσαρμογῆς στήν ἐξάρτηση, μιά καινούργια τακτική, τῆς ἀνοιχτῆς ἀντιπαράθεσης μέ τούς Ἄμερικανούς καί τό πλέγμα τῆς ἐξουσίας τους, μιά καινούργια πολιτική καί κοινωνική προοπτική, πού θά συνέδεε τή δημοκρατική ἀλλαγῆ μέ τό τέλος τῆς ἐξάρτησης καί τήν οἰκοδόμηση μιᾶς ἀνεξάρτητης, ἀντι-ιμπεριαλιστικῆς καί ἀντικαπιταλιστικῆς πατρίδας.

Η ΑΝΑΓΚΗ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Ἄν τὰ τελευταῖα τραγικά ἀλλά καί μεγαλειώδη γεγονότα τοῦ Πολυτεχνείου σημειώνουν τήν πρώτη μεγάλη στροφή στόν ἀντιστασιακό-δημοκρατικό ἀγώνα τοῦ λαοῦ εἶναι ἀκριβῶς γιατί, μέ τούς καθαρούς τους πολιτικούς στόχους καί τήν καινούργια ὀργανωτική ἀνάπτυξη τῶν Ἀνεξάρτητων Μαχητικῶν Ὁμάδων, κατόρθωσαν νά ἐμπνεύσουν τίς πολυπληθεῖς λαϊκές μάζες νά σπάσουν τήν παθητικότητά τους καί νά δημιουργήσουν ἕνα ὑπέροχο κίνημα παλλαϊκῆς ἐνεργητικῆς συμμετοχῆς στόν ἀγώνα, ἀγώνα προσδιορισμένο ἀπό τόν ἄμεσο στόχο ἐνάντια στήν ἐξάρτηση καί τήν ὑποτέλεια.

Στόν ἀγώνα αὐτό, γιά μιᾶ ἀκόμη φορά στήν πρόσφατη ἱστορία μας, οἱ παραδοσιακές ὀργανωμένες δυνάμεις τῆς ἐλληνικῆς Ἀριστερᾶς ἔχασαν τό τρένο τῆς Ἱστορίας καί δέν κατόρθωσαν οὔτε νά μποῦν στήν πρωτοπορία του οὔτε νά συσπειρώσουν τίς ἑκατοντάδες χιλιάδες μάζες τῶν Ἑλλήνων ἀριστερῶν, πού ἀρνοῦνται νά ἐνταχθοῦν στίς γραμμές τους.

Κι ἂν θά πρέπει νά βγάλουμε κάποιο συμπέρασμα ἀπό τίς τελευταῖες νεοελληνικές ἐξελίξεις εἶναι ὅτι:

- 1) Μόνον ἡ σύνδεση τοῦ ἀντιδικτατορικοῦ ἀγώνα μέ τό τέλος τῆς ἐξάρτησης καί τῆ σοσιαλιστική προοπτική μπορεῖ νά ἐμπνεύσει τίς λαϊκές μάζες ὥστε νά περάσουν σέ ἀνοιχτή, ἐνεργητική ἀντίσταση, γιατί μονάχα ὁ στρατηγικός αὐτός στόχος, ὅταν κατακτηθεῖ, θά μπορέσει νά λύσει τά προβλήματα τοῦ λαοῦ.
- 2) Μόνον ἡ ἐνεργητική ἀντίσταση, πού θά προωθεῖ καί θά προετοιμάσει τήν τελική σύγκρουση μέ τήν ἐξάρτηση καί τό πλέγμα ἐξουσίας πού διαφεντεύει, ἀποτελεῖ τῆ μοναδική ἐπαναστατική τακτική πού ἀνταποκρίνεται στά ἐλληνικά δεδομένα, γιατί τά περιθώρια πολιτικῶν ἐλιγμῶν τῶν Ἀμερικανῶν στήν Ἑλλάδα εἶναι πιά ἀνύπαρκτα καί ἡ διατήρηση τῆς ἐξουσίας τους δέν φαίνεται νά ἔχει ἄλλο στήριγμα ἀπό ἐκεῖνο τῆς ὤμῆς καί ἀπροκάλυπτης βίας.
- 3) Μόνο μιᾶ καινούργια ὀργανωμένη πολιτική δύναμη μπορεῖ νά καλύψει τό πολιτικό κενό δυνάμης, τό ὁποῖο ἐπέτρεψαν ἡ ἀνικανότητα κι ὁ ἀποπροσανατολισμός τῶν παραδοσιακῶν ὀργανωτικῶν φορέων καί πού τούς ἐμπόδισε νά ἀντιμετωπίσουν τά δεδομένα τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας, νά συσπειρώσουν τίς μάζες καί νά τίς ἀντιτάξουν ἀποφασιστικά στή δικτατορία.

Ἡ καινούργια αὐτὴ δύναμη δέν μπορεῖ νά εἶναι ἄλλη ἀπὸ μιὰ Νέα Ἑλληνική Ἀριστερά, ὅπως θά διαμορφωθεῖ ἰδεολογικά, πολιτικά, κοινωνικά καί ὀργανωτικά μέσα στό πλατύ μέτωπο τῆς ζωῆς, μέσα στό μέτωπο τῆς ἀνοιχτῆς σύγκρουσης, μέσα ἀπὸ τὰ νέα δεδομένα τῆς διεθνοῦς καί ἐλληνικῆς πραγματικότητος, ἀπ' ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐπαναστατικά κύτταρα πού βρίσκονται, διαμορφώνονται, μάχονται γιά νά δημιουργήσουν τό ἐπαναστατικό μέτωπο τοῦ λαοῦ.

Ἡ λύση Καραμανλῆ μέσα ἀπὸ τὰ γεγονότα τοῦ Νοέμβρη

Παρίσι, Μάρτιος 1974

Τό κύριο ἐπιχείρημα πού ἀντέταξαν στή γνωστή δήλωσή μου τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1973, ὅτι δηλαδή δέν ἔβλεπα ἄλλη ἐξ ἀντικειμένου λύση ἐκτός ἀπὸ τή λύση Καραμανλῆ, διαφορετικά θά διακρινόταν ἡ κρίση, τό κύριο λοιπόν ἐπιχείρημα πού ἀντέταξαν ἦταν ὅτι μέ τόν Καραμανλῆ εἶναι δυνατὸν (νά ξεγελαστεῖ καί πάλι ὁ λαός). Καί ἀκόμα ὅτι μιλώντας γιά Καραμανλῆ «ἀποπροσανατολίζουμε τό λαό», «σπέρνουμε αὐταπάτες» κ.λπ.

Εἶναι φανερό ὅτι ἀνάμεσα στοὺς ὑπερασπιστές αὐτῶν τῶν ἐπιχειρημάτων καί ἐμένα ὑπάρχει διαφορετικὴ τοποθέτηση ἀπέναντι στήν ἔννοια «ἐλληνικός λαός». Ἀθελά τους, ἴσως, αὐτοὶ ξεχωρίζουν, ὅταν μιλοῦν ἔτσι, ἀπὸ τό λαό, εἶναι κάτι ἄλλο πιό ὄριμο, πιό ὑπεύθυνο, πιό προχωρημένο. Γι' αὐτό βλέπουν τό λαό ἀπὸ τὰ πάνω καί λένε: «Ὁ λαός μπορεῖ νά ξεγελαστεῖ» ἢ «Ὁ λαός θά ἔχει πάλι αὐταπάτες» κ.λπ.

Ξέρω ὅτι καί πάλι θά μέ κατηγορήσουν ἂν πῶ ὅτι ἐγὼ βρίσκομαι μέσα στό λαό, μιλάω ὅπως θά μιλοῦσε ὁ λαός ἂν εἶχε δυνατότητα –ὅπως ἐγώ– νά πεῖ τὴ γνώμη του. Ὅμως, ἄς ἀφήσουμε καί πάλι τόν καιρό νά δείξει ποῦ βρίσκεται ὁ καθένας μας καί τί ἐκφράζει. Θά πῶ ὅμως ἐδῶ κάτι ἄλλο: ὅτι δέν πιστεύω πὼς μπορεῖ σήμερα νά «ξεγελαστεῖ» ὁ λαός.

Δηλαδή πιστεύω ὅτι δέν ὑπάρχει πιά καμιά δύναμη –προσωπικότητα ἢ κόμμα– πού νά ξεγελάσει τό λαό μας. Καί ὅτι ὁ λαός μας δέν θά δεχτεῖ πιά θεληματικά στή ράχη του κανέναν. Μόνο μέ τὰ τάνκς καί τὴν τρομοκρατία εἶναι δυνατὸν νά κρατηθοῦν οἱ δυνάστες του στήν ἐξουσία.

Ἄν ὅμως ὁ λαός ἔχει ἔστω καί τήν παραμικρή δυνατότητα –ή, ἀκόμα καλύτερα, δύναμη– νά ἐκφράσει τή θέλησή του, τότε εἶναι βέβαιο ὅτι θά σαρώσει ὄχι μόνο τή δικτατορία, ὄχι μόνο τήν ἀστική ἐξουσία καί τούς ξένους, ἀλλά ἀκόμα κι ἐκείνη τήν ὁποιαδήποτε «λαϊκή ἐξουσία» πού δέν θά τόν ἐκφράζει ἐκατό τοῖς ἐκατό· πού σημαίνει ὅτι ὁ ἑλληνικός λαός, τελικά, θέλει νά αὐτοκυβερνηθεῖ. Ὅποτε κάθε περίπτωση καί κάθε πρόσωπο –Καραμανλῆς ἢ ὅποιο ἄλλο– τό ἀντιμετωπίζει μ' ἕνα μόνο κριτήριο: «μέ βοηθάει ἢ ὄχι στόν τελικό μου σκοπό, πού εἶναι ἡ αὐτοκυβέρνηση;». Νά λοιπόν ποιὰ εἶναι ἡ οὐσία στή διαφορά μας. Αὐτοί δέν πιστεύουν στή δύναμη καί στήν ἀκατανίκητη ὁρμή τοῦ λαϊκοῦ κινήματος. Ἴσως γιατί δέν τό ἔχουν ζήσει. Ἐμεῖς ὅμως, πού περάσαμε ὅλα μας τά χρόνια μέσα σ' αὐτό τό κίνημα, πιστεύουμε σταθερά στή δύναμη καί στήν ὁρμή του καί ξέρουμε πώς δέν ὑπάρχει περίπτωση νά σταματήσει μόνο καί μόνο γιατί θά βρεθεῖ κάποιος «μεγάλος ἡγέτης» πού θά τό ζαλίσει μέ ψεύτικες ὑποσχέσεις.

Ὅπως ἔδειξαν τελικά τά πράγματα, ἂν ἡ ἀμερικανοκρατία περνοῦσε –μέσα στό 1973– στή λύση Καραμανλῆ αὐτό σημαίνει ὅτι τό λαϊκό μας κίνημα θά εἶχε ἐκατό φορές περισσότερες δυνατότητες νά ἀναπτυχθεῖ παρά μέ τή λύση Μαρκεζίνη. Καί ἂν αὐτή ἡ δεύτερη τοῦ ἐπέτρεψε νά ἐκδηλώσει τή δύναμή του μέ τά γεγονότα στό Πολυτεχνεῖο, μέ τήν πρώτη ἦταν δυνατόν νά δημιουργήσει μέσα σέ συγκεκριμένο διάστημα ἐκατό Πολυτεχνεῖα σέ ὅλη τή χώρα!

Ἵπάρχει ὅμως παρεξήγηση καί φυσικά διαστρέβλωση, καί ὡς πρὸς τήν οὐσία καί ὡς πρὸς τόν τύπο καί ὡς πρὸς τό περιεχόμενο, τῶν ἴδιων τῶν δηλώσεών μου γιά τόν Καραμανλῆ. Σέ κείμενα πού προηγήθηκαν ἔχετε τίς ἀπόψεις πού προσυπέγραψα τό 1969¹ μέ τή μεγάλη πλειοψηφία τοῦ Ὁρωποῦ γύρω ἀπό τό ἴδιο θέμα. Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1973, σέ σχετική ἐρώτηση εἶπα ὅτι μπροστά μας ἀνοίγεται πάντα σταθερά ἡ προοπτική τῆς δυναμικῆς σύγκρουσης μέ τή δικτατορία. Ὡς μόνιμη λύση. Ἐκτός ἀπ' αὐτή τή σταθερή καί μόνιμη προοπτική –εἶπα–, δέν ὑπάρχει, κατὰ τή γνώμη μου, παρά μόνο μία ἐνδιάμεση λύση: ἡ λύση Καραμανλῆ. Γιατί εἶναι ὁ μόνος πού ἔχει τήν ἐμπιστοσύνη μιᾶς μερίδας τοῦ στρατοῦ, τοῦ λαοῦ καί τῶν Ἀμερικανῶν.

Μέ ἄλλα λόγια, ἔκανα μιά πολιτική διαπίστωση καί, φυσικά, οὔτε πρότεινα οὔτε μποροῦσα νά προτείνω συνεργασία εἴτε συμμαχία κ.λπ., ἀφοῦ δέν ἐκπροσωποῦσα ἐκείνη τή στιγμή παρά μόνο τόν ἑαυτό μου.

1 Βλ. καί ἐδῶ, τόμ. Α', σελ. 137-140.

Ἀργότερα, τό Πάσχα τοῦ 1973, ὅταν ἔβλεπα πῶς ἀναπτύσσεται σταθερά τό λαϊκό μας κίνημα –ἐκμεταλλευόμενο τήν ὄξυνση τῆς κρίσης τῆς ἐξουσίας, πού σ' αὐτήν συνέβαλε ἡ στάση τοῦ Καραμανλῆ σέ συνδυασμό μέ τήν ἀνταρσία στό Ναυτικό, πού κι αὐτή εἶχε τίς ρίζες της στή στάση Καραμανλῆ–, ἔριξα τήν ἰδέα νά ἀντιτάξουμε στή λύση Μαρκεζίνη –δηλαδή τή μεταμφίεση τῆς δικτατορίας¹– πού μαγειρευόταν τή λύση Καραμανλῆ, σάν ἓνα στάδιο πρόσκαιρου τακτικοῦ συμβιβασμοῦ ἀνάμεσα στό λαϊκό μας κίνημα καί τήν ἀμερικανοκρατία, πιστεύοντας ὅτι ἀπό κεῖ μέσα τό λαϊκό μας κίνημα, καί ἰδιαιτέρα οἱ ἐπαναστατικές δυνάμεις, θά εἶχαν μεγαλύτερες δυνατότητες νά ὀργανώσουν τό λαό, τούς ἐργάτες καί τούς ἀγρότες, στά συνδικάτα καί στήν ὑπαιθρο, ὥστε ἡ λαϊκή ἀγανάκτηση νά μπορέσει νά μετατραπεῖ σέ σταθερή καί ὀργανωμένη δύναμη καί δράση, μέ δυνάμεις κρούσης καί στρατηγικές ἐφεδρεῖες καί, προπαντός, μέ μιά σφαιρική, ὀλοκληρωμένη καί μακρόπνοη προοπτική ἀγώνων καί μέ ἐνιαία καί ὑπεύθυνη πολιτική καθοδήγηση.

Γιατί τό Πολυτεχνεῖο μπορεῖ νά ἦταν –καί εἶναι– μεγάλη ἠθική καί πολιτική νίκη τοῦ λαοῦ μας, ὅμως στό βᾶθος τί συνέβη; Ἐπειδή οὐσιαστικά λειτούργησε τό αὐθόρμητο, εἶχαμε ἓνα λαϊκό ξέσπασμα ὅπου τελικά παίξαμε ὅλες τίς πρωτοπόρες μας δυνάμεις κορόνα γράμματα. Τί θά γινόταν μετά τό Πολυτεχνεῖο; Πῶς θά συνέχιζε τό κίνημα τήν ἐπίθεσή του; Ὑπῆρχαν ὀργανωμένες δυνάμεις γι' αὐτό; Ἐξω ἀπό τούς φοιτητές, εἶχαμε ὀργανωμένους ἐργάτες; Εἶχαμε μήπως ἄλλες δυνάμεις στήν ἐπαρχία; Στά ἐρωτήματα αὐτά –καί σέ πόσα ἄλλα– δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει ἀπάντηση. Γιατί, ἀπλούστατα, δέν ὑπῆρχε πολιτική δύναμη ὀργανωμένη καί διακλαδωμένη μέσα στό λαό πού νά ἔχει ἐντάξει τό Πολυτεχνεῖο –καί ὀποιαδήποτε ἄλλη ἐκδήλωση– σέ μιά ἐνιαία στρατηγική.

Ἐμεῖς, ἀπό τήν πρώτη στιγμή τῆς δικτατορίας, ἀγωνιστήκαμε σταθερά γιά τή δημιουργία αὐτῆς τῆς ἐνιαίας ἐπιθετικῆς δυνάμεως.

1) Στήν ἀρχή τήν εἶδαμε ὡς ἓνα ἐνιαῖο ἀντιστασιακό ἐπιτελεῖο μέ κέντρο τούς κομμουνιστές – Πατριωτικό Μέτωπο.

2) Μετά τή διάσπαση τοῦ ΚΚΕ καί τήν ἀδυναμία τῶν προοδευτικῶν δυνάμεων νά συντονιστοῦν, ρίξαμε τήν ἰδέα τοῦ πατριωτικοῦ παλλαϊκοῦ μετώπου μέ βάση τή συσπείρωση ὅλων τῶν ἀντιδικτατορικῶν δυνάμεων στό ΕΑΣ.

1 Βλ. σχετικά καί ἐδῶ, σελ. 730.

3) "Υστερα από τήν άποτυχία και αύτῆς τῆς προσπάθειας, ρίξαμε τό σύνθημα *όλοι και όλα μέσα στό μέτωπο τῆς ζωῆς*. Πιστεύαμε δηλαδή *ότι, άφοϋ ἡ πολιτική τῆς αντίστασης, μέ τήν έννοια τῆς οργάνωσης ενός ένιαίου δυναμικοϋ μαζικοϋ κινήματος, οϋσιαστικά απέτυχε -γιατί δέν ἔγινε δυνατή καμιά άπολύτως συσπείρωση δυνάμεων γύρω από μιά ένιαία άντιστασιακή πολιτική-, ἦταν παρ' όλα αύτά δυνατόν νά δημιουργηθεῖ ένα μαζικό άντιδικτατορικό κίνημα -στή συνέχεια θά μπορούσε και θά ἔπρεπε νά πάρει δυναμικό χαρακτήρα-, φτάνει νά μπαίναμε άποφασιστικά στό μέτωπο τῆς ζωῆς και ν' άρχίσουμε από κεί ύπομονετικά τήν οργάνωση και τήν προετοιμασία τῆς μάχης.*

Έπομένως, τό λεγόμενο *μέτωπο τῆς ζωῆς* άποτελοϋσε γιά μᾶς τό τρίτο στάδιο τοϋ λαϊκοϋ άγώνα στή μεταχουντική περίοδο, κι ἐκεῖ έντάσσεται φυσιολογικά και ὁ πολιτικός ἔλιγμός γιά τή λύση Καραμανλῆ ἢ γιά ὅποιαδήποτε ἄλλη πολιτική λύση, πού άντικειμενικά θά ἔδινε φτερά στίς οργανωμένες δυνάμεις πού άνέπτυσσαν τή δράση τους σέ ὅλη τήν ἔκταση τοϋ *μετώπου τῆς ζωῆς*, οργανώνοντας τό λαό και προετοιμάζοντας σταθερά τό κίνημα γιά ἐπιμέρους ἀναμετρήσεις και, φυσικά, γιά τήν τελική ἀναμέτρησή του μέ τήν ἀμερικανοκρατία.

Τό στάδιο αυτό τοϋ άγώνα εἶναι ἐξίσου άποφασιστικό μέ τά δύο προηγούμενα. Φτάνει νά μήν άπομακρυνθοϋμε από τόν βασικό μας στόχο πού εἶναι ἡ ύπομονετική προετοιμασία και οργάνωση τοϋ λαοϋ σέ ὅλους τούς κλάδους και σέ ὅλα τά επίπεδα τῶν προβλημάτων, τῶν συμφερόντων και τῶν ενδιαφερόντων του, ὡστε νά εἶναι σέ θέση νά δώσει κάποτε τή μάχη του από θέση ύπεροχῆς.

Σήμερα, μετά τά Νοεμβριανά, ἡ ἀμερικανοκρατία κατανόησε βαθιά τήν οϋσία ὅλης αύτῆς τῆς διαλεκτικῆς πορείας. Οἱ θανάσιμοι αντίπαλοί μας, πολύ πιό ἔξυπνοι και ικανοί, δυστυχῶς, από τούς ἄσπονδους φίλους μας, δέν ἔχουν αϋταπάτες ὡς πρὸς τή θέληση, τήν ικανότητα και τή δύναμη τοϋ οργανωμένου λαοϋ. Αϋτοί δυστυχῶς ξέρουν ἐκεῖνο πού σταθερά άγνοοϋν οἱ επικριτές μας, ὅτι δηλαδή τόσο ὁ Καραμανλῆς ὡς και ὁ ὅποιοσδήποτε ἄλλος πολιτικός εκπρόσωπος πού κινεῖται στή πλαίσια τῆς ἀμερικανοκρατίας άποτελεῖ ἢ δέν άποτελεῖ γιά τό λαό μας μιάν άπλή εϋκαιρία γιά νά περάσει τελικά τή δική του θέληση.

Γιά μᾶς, τά Νοεμβριανά άποτελοϋν στροφή στήν τακτική τοϋ λαϊκοϋ άγώνα. Έκεῖ διαπιστώσαμε κυρίως δύο πράγματα:

1) Ὑπάρχουν δυνάμεις ἔτοιμες νά συγκρουστοϋν.

2) Ἡ ἔλλειψη ένιαίου πολιτικοϋ-ἐπαναστατικοϋ φορέα καταδικάζει τό ἴδιο τό λαϊκό κίνημα, γιατί δέν τοϋ δίνει οϋσιαστικά ἄλλη δυνατότητα νά

έκφραστεί παρά μόνο με άνεξέλεγκτα και σέ μεγάλο βαθμό απρόβλεπτα ξεσπάσματα. Αὐτά, ὅσο κι ἂν ἀποτελοῦν πολιτικές καί ἠθικές νίκες, δέν μποροῦν νά βάλουν σέ μιά διαρκῆ καί μεθοδευμένη κίνηση ὅλες τίς ὑπάρχουσες λαϊκές δυνάμεις, γιατί ἀπλούστατα λείπει καί πάλι ὁ ἐνιαῖος φορέας καί ἡ ὀργάνωση τοῦ λαοῦ.

Αὐτή τήν ἔλλειψη φιλοδοξεῖ νά καλύψει μέ τή δράση του τό κίνημα τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Ἀριστερεᾶς.

Σημειώσεις γιά ἕνα ἐπαναστατικό κόμμα

Παρίσι, Ἰούνιος 1974

I

Ἐέρουμε πώς ὑπάρχει μέσα στό λαό, «δυνάμει», ἕνα ἰσχυρό λαϊκό κίνημα πού ἔρχεται σέ ριζική ἀντίθεση μέ ὅλη τήν ἀντίδραση. Εἶναι κίνημα ριζοσπαστικό, ἐπαναστατικό. Ἐπομένως, θά ἦταν βλακεία νά περιμένουν ἀπό τό κίνημα αὐτό ὁποιονδήποτε συμβιβασμό, ἰδιαίτερα αὐτή τή στιγμή πού, γιά τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο λόγο, ἐκδηλώνεται μέ τή μορφή πού ἐκδηλώθηκε στά Νοεμβριανά.

Ὅμως οἱ πολιτικοί πού ἀνήκουν σ' αὐτό τό κίνημα ὀφείλουν νά φροντίζουν ὥστε νά μή σπαταλιέται ὁ δυναμισμός καί ἡ ζωτικότητα τοῦ χωρίς νά ὑπάρχουν συγκεκριμένη πολιτική σκοπιμότητα, στόχος καί δυνατότητα γιά τό ἐπόμενο βῆμα. Ἐκδήλωση τοῦ κινήματος χωρίς ὀργανωτική προετοιμασία, χωρίς πολιτική καθοδήγηση πού νά βγαίνει μέσα ἀπό τό κίνημα καί χωρίς συγκεκριμένη τακτική σπαταλᾷ τίς δυνάμεις του καί ὀδηγεῖ συχνά στό ἀντίθετο ἀποτέλεσμα – ἀπογοήτευση, πίκρα, πτώση τοῦ ἠθικοῦ κ.λπ.

Τό γεγονός ὅτι τό κίνημα ἐκδηλώθηκε εἶναι νίκη. Γιατί; Γιατί μάθαμε, ἐμεῖς καί ὁ ἀντίπαλος, πώς ὑπάρχει. Ναι, ὑπάρχει αὐτό τό θετικό ὄφελος. Γιατί ὅμως ἐκδηλώθηκε; Καί πῶς ἐκδηλώθηκε; Ἐκδηλώθηκε γιατί τό ποτήρι ξεχειλίσε ἐφτά χρόνια τώρα, καί περίμενε τήν εὐκαιρία νά ἐκδηλωθεῖ. Στρεφόταν ἐναντίον τοῦ Παπαδόπουλου ὡς συμβόλου τῆς τυραννίας καί στή συνέχεια ἐναντία σ' ὅλο τό πλέγμα τῆς ἀντίδρασης. Τί ἐξυπηρετοῦσε πολιτικά; Σήμερα μᾶς λένε: ξεσκεπάσαμε τή χούντα, τή φιλελευθεροποίηση τοῦ Παπαδόπουλου.

Ἡ ἐξέγερση τοῦ Νοέμβρη θά μπορούσε ν' ἀποτελέσει τὸ πλαίσιο γιὰ μιὰ ἐπαναστατικὴ ἀλλαγὴ στὴν Ἑλλάδα; Σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα νομίζουμε ὅτι θά πρέπει ν' ἀπαντήσουν τώρα οἱ Ἕλληνες ἐπαναστάτες. Τί ἔδειξε ὁ Νοέμβρης:

- 1) Ὅτι ὁ ἀντίπαλος, ἐκτός ἀπὸ τὰ τάνκς, δέν διαθέτει τὸ παραμικρὸ λαϊκὸ ἔρεισμα. Εἶναι πολιτικὰ ἀπομονωμένος καὶ μαστίζεται ἀπὸ ἐσωτερικὲς διαμάχες.
- 2) Ὅτι στοὺς κόλπους τοῦ λαοῦ εἶναι συσσωρευμένη μεγάλη ἐπαναστατικὴ δύναμη.

Αὐτὰ εἶναι τὰ δύο σοβαρὰ θετικὰ στοιχεῖα. Ποιὰ εἶναι τὰ ἀρνητικὰ:

- 1) Ἡ ἔλλειψη ἐνιαίας ἐπαναστατικῆς ἡγεσίας.
- 2) Ἡ ἔλλειψη πανελληνίας πολιτικῆς ὀργάνωσης.
- 3) Ἡ ἔλλειψη ὀργανώσεων στοὺς ἐργάτες, τίς συνοικίες, τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ἀγρότες.
- 4) Ἡ ἔλλειψη ὀργανωμένων μαχητικῶν ὁμάδων μὲ ἐνιαία πολιτικοστρατιωτικὴ καθοδήγηση.

Σέ περίπτωσιν πού αὐτὲς οἱ ἐλλείψεις καλυφθοῦν, τί θά μπορούσε νά γίνει στίς συνθήκες ἐνός καινούργιου Νοέμβρη; Τί θά μπορούσε νά γίνει μὲ μιὰ πρωτοπορία ὀχυρωμένη σέ μιὰ σχολή, μὲ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ καὶ μὲ ἑκατοντάδες χιλιάδες λαοῦ στό κέντρο τῆς Ἀθήνας, ἀλλὰ καὶ μὲ ὀργανώσεις σέ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, καὶ κυρίως στίς συνοικίες, μὲ ἐνιαία ἐπαναστατικὴ καθοδήγηση πού νά ἔχει ἀποκτήσει τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν μαζῶν καὶ μὲ ὀρισμένες μαχητικὲς ὁμάδες; Εἶναι δυνατόν νά προχωρήσουμε στὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας μ' αὐτὸ τὸν τρόπο;

Ἄς δοῦμε μερικὰ ἐπιμέρους ἐρωτήματα. Οἱ μαχητικὲς ὁμάδες, πλαισιωμένες ἀπὸ τὸ λαό, μποροῦν νά καταλάβουν τὰ νευραλγικὰ σημεῖα τῆς πρωτεύουσας καὶ νά συλλάβουν τοὺς κυριότερους ὑπευθύνους; Θά γίνει ἀμέσως ἐπαναστατικὴ κυβέρνησις πού θά διακηρύξει τίς ἀρχές τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καὶ θά κηρύξει τὴν Ἀθήνα πόλη ὀχυρωμένη; Θά καλέσει τὸ λαὸ τῆς Ἀθήνας νά ἐτοιμαστεῖ γιὰ πολιορκία ἐκκαθαρίζοντας ἐσωτερικὰ τὸ ἔδαφος ἀπὸ κάθε ἐχθρικό στοιχεῖο; Ποιὰ θά εἶναι ἡ στάσις τοῦ λαοῦ; Στὴ συνέχεια, ποιὰ θά εἶναι ἡ στάσις τοῦ στρατοῦ; Οἱ φαντᾶροι θά ἀκολουθήσουν στό χτύπημα κατὰ τῆς Ἀθήνας; Ἡ ἀεροπορία, ὁ στόλος, τί θά κάνουν; Ἐπειτα, τί θά κάνει ἡ ὑπόλοιπη Ἑλλάδα; Τέλος, πῶς θ' ἀντιδράσει ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη; Θ' ἀρχίσει ἡ μάχη; Πόσο μπορεῖ νά

κρατήσει; Τί μορφές θά πάρει; Πόση θά εἶναι ἡ ἀντοχή τοῦ λαοῦ; Πῶς θά ἐξασφαλιστοῦν ἡ τροφή, τό νερό, τό ἤλεκτρικό, ἡ ἀσφάλεια, ἡ διοίκηση; Ποιές εἶναι οἱ προϋποθέσεις γιά νά πιστέψει καί ν' ἀκολουθήσει ὁ λαός; Ποιός εἶναι ὁ ρόλος τῆς ἐπαναστατικῆς δύναμης σ' ὅλα αὐτά;

Πάντως, ὅταν μιᾶμε γιά ἐπανάσταση, πρέπει νά σκεφτόμαστε ὅτι στίς σημερινές συνθήκες μόνο κάπως ἔτσι μπορεῖ νά γίνει. Ἐπομένως, ἂν πραγματικά πιστεύουμε στά λόγια μας, πρέπει νά προετοιμαζόμαστε πρός μιᾶ τέτοια κατεύθυνση. Τότε ἴσως δοῦμε ὅτι ὁ Νοέμβρης –ὅπως κάθε λαϊκή ἐξέγερση– ἀποτελεῖ ἰδανικό πλαίσιο γιά νά περάσουν οἱ ἐπαναστατικές δυνάμεις στήν ἐπαναστατική πράξη. Μέ βάση δηλαδή τό μοντέλο «τί πρέπει νά κάνουμε καί πῶς θά τό κάνουμε τήν ὥρα Χ» οἰκοδομοῦμε τίς δυνάμεις μας.

Ἔτσι λύνεται τό ὀργανωτικό πρόβλημα, τό πρόβλημα τῆς πολιτικῆς γραμμῆς, τῶν θέσεων, τοῦ προγράμματος. Γιατί, φυσικά, τό κλειδί εἶναι ἓνα: θά μᾶς ἀκολουθήσει ὁ λαός τήν ὥρα Χ; Καί ἀκόμα κάτι: ὁ λαός θά πάρει τήν ὑπόθεση –πού πρέπει νά εἶναι ὑπόθεσή του– στά χέρια του;

2

Τά γεγονότα στή Χιλή καί τώρα οἱ ἐξελίξεις στήν Πορτογαλία¹ ἀπομακρύνουν ὀριστικά τήν προοπτική γιά εἰρηνικό πέρασμα στό σοσιαλισμό. Ἡ ἀστική τάξη, ἐνισχυμένη ἀπό τίς διεθνεῖς σχέσεις καί ιδιαίτερα ἀπό τόν ἀμερικανικό ἱμπεριαλισμό, δέν ἐγκαταλείπει εὐκόλα τόν ἀγώνα. Ὅχυρωμένη πίσω ἀπό τά πιό δυναμικά της ἐρείσματα –στρατό, κρατικό μηχανισμό–, προετοιμάζει μέ μαστοριά τήν ἀντεπίθεση, μέ τό γνωστό σκληρό ἐκδικητικό της μένος.

Ὁ νεολενινισμός εἶναι ἡ τάση γιά μιᾶ δημιουργική ἐπίσκεψη στίς πηγές τῆς ἐπαναστατικῆς λενινιστικῆς σκέψης. Ἡ σημερινή ἱστορία δικαίῶνει τόν Λένιν· ὄχι ἐκεῖνον τόν Λένιν πού οἱ ἀριστερές δυνάμεις προσπαθοῦν νά κάνουν κατεστημένο καί νεκρή γραφή, ἀλλά τόν Λένιν τῆς ὀρθῆς ἀνάλυσης, τῆς θεωρητικῆς καταξίωσης καί τῆς ἐπαναστατικῆς πράξης. Ὁ νεολενινισμός σήμερα σημαίνει ὅτι:

- 1) Γιά νά βγοῦν ἀπό τό ἀδιέξοδο οἱ λαϊκές δυνάμεις πρέπει νά προσανατολιστοῦν στό δρόμο τῆς ἐπανάστασης.
- 2) Ἡ σοσιαλιστική ἐπανάσταση ξαναπαίρνει σήμερα τό χαρακτήρα τῆς βίαιης, πλήρους καί δυναμικῆς ἀναμέτρησης.

1 Ἡ «ἐπανάσταση τῶν γαρυφάλων», 24-25 Ἀπριλίου 1974.

- 3) Οί λαϊκές δυνάμεις πρέπει νά οργανωθοῦν, ὥστε νά εἶναι σέ θέση νά προετοιμάσουν καί νά δώσουν στή δεδομένη στιγμή τή μάχη γιά τήν ἐπαναστατική κατάκτηση τῆς ἐξουσίας.
- 4) Οἱ ἐπαναστατικές δυνάμεις πρέπει νά εἶναι σέ θέση νά διατηρήσουν τήν ἐξουσία καί νά κυβερνήσουν ἀπό τήν πρώτη στιγμή, βασισμέ-νες στή μεγάλη πλειονότητα τοῦ λαοῦ.
- 5) Οἱ ἐπαναστατικές δυνάμεις, συσπειρωμένες γύρω ἀπό τήν ἐπαναστατική κυβέρνηση, θά πρέπει νά ἐξουδετερώσουν ὀριστικά τίς κάθε λογῆς ἐξουσίες τῆς μεγαλοαστικῆς τάξης. Νά κηρύξουν ἀμείλικτο ἀγῶνα, χωρίς ἔλεος καί ἀυταπάτες.
- 6) Ἡ λαϊκή ἐξουσία θά προχωρήσει στήν ἐδραίωση τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, μέ ραχοκοκαλιά τίς πρωτοπόρες ἐπαναστατικές δυνάμεις, τό πρωτοπόρο κόμμα τῶν ἐργατῶν, τῶν ἀγροτῶν καί τῶν συμμάχων τους. Ὁ νόμος γιά τή διατήρηση τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας θά εἶναι ὁ ὑπέρτατος νόμος τοῦ λαϊκοῦ κράτους.
- 7) Ὁ κεντρικός στόχος τῆς λαϊκῆς ἐξουσίας εἶναι νά καταστήσει τοὺς πάντες ἐλεύθερους πολίτες. Καί ἐλεύθερος εἶναι ὁ ὑπεύθυνος. Ὑπεύθυνος εἶναι ἐκεῖνος πού ἀποφασίζει. Ἀποφασίζει ἐκεῖνος πού κατέχει. Ἔτσι, ὅλα τά βασιικά μέσα παραγωγῆς ἀνήκουν οὐσιαστικά σέ ὅλους. Ὅλοι ἀποφασίζουν γιά ὅλα. Ὅλοι εἶναι ὑπεύθυνοι γιά ὅλα. Ὅλοι εἶναι ἐλεύθεροι.

3

Τό στοιχεῖο τῆς βίας σημαίνει κατ' ἀρχάς καθολική ἄρνηση τῶν θεσμῶν, τῶν ὄρων, τῶν συνθηκῶν, τῶν νόμων, σημαίνει ἄρνηση τοῦ στάτους κβό πού θέλουν νά ἐπιβάλουν ἡ ἐλληνική ὀλιγαρχία καί οἱ διεθνεῖς ἐταῖροι της μέ τή βία στόν ἐλληνικό λαό. Ἐπίσης, σημαίνει ἄρνηση τῆς ὅποιας κοσμοθεωρίας καί φιλοσοφίας, τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς παιδείας, τῆς ἀγωγῆς, τῆς συμπεριφορᾶς, τοῦ ἥθους καί τῆς ἠθικῆς πού προσπαθοῦν νά ἐπιβάλουν πάντα μέ τή βία στό λαό μας.

Αὐτή ἡ καθολική ἄρνηση στηρίζεται στή δική μας κοσμοθεωρία καί στάση ζωῆς, στίς μορφές σκέψης, ὀργάνωσης καί δράσης. Ἔτσι παίρνει ζωντανό, δημιουργικό περιεχόμενο. Γίνεται ἓνα μ' αὐτές. Ἀνάμεσα στό λαό καί τήν ὀλιγαρχία σκάβουμε λάκκο βαθύ καί ἀξεπέραστο. Ἡ λύση πού θά δοθεῖ θά εἶναι μονάχα μία: ὁ λαός θά θάψει μέ μίσος τοὺς ἐχθρούς του σ' αὐτόν τό λάκκο-σύνορο.

4

Κύριο όπλο τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας εἶναι σήμερα ὁ στρατός. Ὁ στρατός γίνεται καρκίνωμα. Ἀναπτύσσεται μεθοδικά πάνω στόν κορμό τοῦ ἔθνους. Στή δεδομένη στιγμή χτυπᾷ καί κυριαρχεῖ. Τήν ἐπιλογή λοιπόν τήν κάνουν ὁ στρατός καί οἱ κύκλοι πού τόν κατευθύνουν.

Γιά νά μπορέσει ὁ λαός ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπ' αὐτή τή σύγχρονη Λερναία Ὑδρα, δέν ὑπάρχει παρά μόνον ἓνας δρόμος: ὁ λαός νά γίνει στρατός. Ἡ πολιτική ὀργάνωση πρέπει ν' ἀφήσει τίς ἀνταπάτες καί ν' ἀρχίσει μεθοδικά τήν ὀργάνωση τοῦ λαοῦ σέ βάση στρατιωτική.

Ἐνας ἄλλος στόχος θά πρέπει νά εἶναι ἡ διάβρωση τοῦ στρατοῦ. Κάθε φαντάρος ἢ ἀξιωματικός πού δέν συνδέεται ἰδεολογικά μέ τήν ὀλιγαρχία πρέπει νά ξέρει τί θά κάνει μέσα στό στρατό, πῶς θά ὀργανωθεῖ, πῶς θά ὀργανώσει, πῶς θά δράσει.

5

Μετά τήν Ἑλλάδα ἢ Χιλή, μετά τή Χιλή ἢ Κύπρος. Στήν Ἑλλάδα: ἀνεπτυγμένο μαζικό πολιτικό κίνημα. Στή Χιλή: τό Λαϊκό Μέτωπο στήν ἐξουσία. Στήν Κύπρο: γύρω ἀπό τήν κυβέρνηση Μακαρίου τεράστια λαϊκή πολιτική συσπείρωση, συμπεριλαμβανομένου τοῦ Ἀνορθωτικοῦ Κόμματος τοῦ Ἐργαζόμενου Λαοῦ (ΑΚΕΛ).

Πῶς λειτούργησε καί στίς τρεῖς περιπτώσεις ὁ ἐπαναστατικός χαρακτήρας τῶν Κομμουνιστικῶν Κομμάτων; Τί προσέφεραν στίς μάζες ἀπό τήν ἀποψη τῆς πολιτικῆς, τεχνικῆς, ὀργανωτικῆς, ψυχολογικῆς προετοιμασίας; Πῶς λειτούργησαν τήν ὥρα τοῦ πραξικοπήματος;

Ἐπομένως, καί στίς τρεῖς περιπτώσεις τά ΚΚ ἀποδείχθηκαν ἄχρηστα. Εἴτε ὑπῆρχαν εἴτε δέν ὑπῆρχαν, τό ἀποτέλεσμα θά ἦταν ἓνα καί τό αὐτό. Βοήθησε μήπως ἡ σύνδεσή μας μέ τό διεθνές κομμουνιστικό κίνημα; Τά γεγονότα μιλοῦν. Ἐδῶ μπαίνει τό ἐρώτημα: ποιοῦ τύπου ἐπαναστατικό κόμμα ἔχουν ἀνάγκη οἱ λαοί, πού νά τούς προστατεύσει τήν κατάλληλη στιγμή;

